2014. szeptember

KELO

MÚLT-KOR

A Kerekegyházi Lokálpatrióták Egyesületének és a Kerekegyházáért Baráti Egyesület ingyenes helytörténeti kiadványa

Tisztelt Olvasóink!

Tájékoztatom Önöket, hogy új tagsággal újra megalakult a 2007-ben megszűnt **Kerekegyházi Lokálpatrióták Egyesülete.**

A hasonló gondolkodású emberekkel – akiknek fontos Kerekegyháza múltja, jelene és jövője – már hosszabb ideje beszélgetünk arról, hogy el kellene kezdenünk egy kutató, értékfeltáró tevékenységet Kerekegyháza múltjának megőrzése, széles körben történő megismertetése érdekében.

Sajnos egyre kevesebb olyan kerekegyházi polgár él köztünk, aki 1910-1940 között született, és életét Kerekegyházán élte le, vagy annak egyes viharos vagy békés szakaszában itt élt.

Ezért úgy látjuk, hogy tovább már nem lehet halasztani, a 24. órába jutott annak lehetősége, hogy múltunk egyes részeit megismerjük.

Ez a korosztály még fontos információkkal tud szolgálni gyökereinkről, Kerekegyháza korabeli történéseiről, az általuk megélt helyzetekről, melyek számukra személyes emlékek, de a mi leszármazottaink részére már ez a helyi történelem része lesz. Sok olyan információval bírnak, amelyek máshonnan nem szerezhetők be.

A családoknál rengeteg korabeli tárgy, irat és fénykép lehet, amelyektől érthető okokból nem szívesen válnának meg, viszont ezen tárgyak, iratok, dokumentumok fontosak lennének Kerekegyháza múltjának dokumentálásához. Azt is tudjuk, hogy ezek a dokumentumok természetesen fontosak jelenlegi birtokosuknak, hiszen fiatalkorukról, múltjukról szólnak.

Egy-két generáció múlva azonban már lehet, hogy a leszármazottak sem ismerik a képeken látható emberek egy részét. A birtok és társadalmi viszonyok átalakulása miatt a korabeli dokumentumok a mai nemzedékek számára már nem bírnak olyan jelentőséggel. Jó esetben ezek az iratok, dokumentumok a padláson végzik – ha nem semmisülnek meg amellyel múltunk egyes részei is feledésbe merülnek, és ez semmi más módon nem lesz pótolható.

Ezt szeretnénk megelőzni!

Azért fogtunk össze, és kezdtünk el dolgozni, hogy múltunk minél szélesebb körű megismerése érdekében felkutassuk Kerekegyháza történetéből a még fellelhető kulturális értékeket, amelyek eddig nem kerültek nyilvánosságra.

Ennek érdekében két irányban kívánunk gyűjtőmunkát végezni:

1. Szeretnénk felkutatni azon nyilatkozatképes személyeket, akik Kerekegyháza történetéről a családi elbeszélések és saját maguk által megélt élmények alapján hiteles korképet tudnak adni az első világháborút követő és az azóta eltelt időszakról. Ezt hangfelvétellel szeretnénk rögzíteni.

2. A családoknál feltalálható és Kerekegyháza történetéhez, korabeli eseményeihez kapcsolódó tárgyi emlékek, iratok, fényképek felkutatása és rögzítése. Ezeket olyan formában kívánjuk rögzíteni, fényképezni (digitálisan), hogy az eredeti példányokat eredetiben,véglegesen nem kérjük átadni, azok a tulajdonosoknál maradnak.

A feltárt anyagokból, egy-egy témában szeretnénk a városi rendezvényekhez kapcsolódóan előadást, gyűjteményes kiállítást szervezni, ahol a nagyobb közönség is megismerhetné őket.

Tervezzük továbbá olyan időszaki kiadványok megjelentetését is, amelyekben be tudjuk mutatni

Kiadó:
A Kerekegyházi Lokálpatrióták Egyesülete és a Kerekegyházáért Baráti Egyesület közös kiadványa
Szerkesztőség:
6041 Kerekegyháza, Andrássy Gyula u. 55. sz.
Felelős szerkesztő: **Bertók István**
Megjelenik: **2500 példányban**
Nyomtatás: **Exrollim Bt.**

Kerekegyháza történetét korabeli fényképek, levelezőlapok, stb. alapján.

Az összegyűjtött anyagokat szeretnénk megismertetni gyermekeinkkel is. Reményeink szerint ezzel fontossá válhat számukra is, hogy Kerekegyházán élhetnek, jobban kötődnek majd városunkhoz.

Arra kérjük Önöket, hogy akinek a birtokában régi fényképek, dokumentumok, olyan használati tárgyak vannak, amelyek köthetők Kerekegyháza múltjához – kérem jelentkezzenek, hogy lehetőségünk nyíljon azok digitális rögzítésére. Várjuk azok jelentkezését is, akik az általuk megélt eseményekről szívesen beszélgetnének egy interjú keretében.

Természetesen szeretettel várjuk azok jelentk magában a gyűjtőmunkában szeretnének részt venni!

Ezen munkához kérjük az Önök közreműködő segítségét!

Elérhetőségeink:

Telefon: **70/385-8863**
E-mail: **lokalpatriotak@kerekegyhaza.net**
Honlapunk: **www.lokalpatriotak.kerekegyhaza.net/**

A Kerekegyházi Lokálpatrióták Egyesülete nevében:

Bodor József ügyvezető

„Kis" hírek a régi Kerekegyházáról...

Amikor még Központi szálloda is volt…

ELADÓ FÖLDBIRTOKOK, nemcsak írásban, hanem valóságban: 90 hold 1000 négyszögöles, 4 hold szőllővel, nyolcmillióért. 90 hold 1600 négyszögöles, 2 hold szöllővel hétmillióért. 84 hold 1000 négyszögöles, 20 hold szőllővel, holt felszerelés, nyolc és fél millióért. Bővebb felvilágosítást ad Tóth János ügynöksége, Kerekegyháza, Központi-szálloda. *(Pesti Hírlap, 1922. júl. 6. csütörtök)*

A kötelesség mindenek előtt!

(Négy fiú és két vő a harctéren.) Idősb Dömök Lukács kerekegyházai földmíves a következő megható sorokat intézte a Hadsegélyző Hivatalhoz: „Négy fiam és két vőm van a harctéren. Magam már öreg vagyok s mint fegyveres erő nem harcolhatok, de szegénységemtől kitelhető módon a kiadásokhoz ötven, azaz ötven koronát a Hadsegélyző Hivatalnak ezennel rendelkezésére bocsátok." *(Pesti Hírlap, 1915. jún.10.)*
[Viszonyításként: 1915-ben a minden nap, több mint húsz oldalon megjelenő Pesti Hírlap egy egész évi előfizetési díja volt 32 korona. – a szerk.]

Isten áldja a tisztes ipart!

MEGRENDEZTE A TEMETÉSÉT. Idősb Tőzsér Dancsó Mihály kerekegyházi szűcs-iparos, gazdálkodó, bár 81. évét tapossa, egészséges volt. Azonban már régen leszámolt a halállal. Hatvan év előtt maga ültette azt a diófát, amelyből elkészítették koporsóját. A koporsó készen állt a padláson. Előre megalkudta a temetés költségeit, maga választotta ki a fekete selyem szemfedőt. Az elmúlt héten rosszullett. mire végrendelkezett, elosztotta vagyonkáját. Egy hektó bort küldött a községi dalárdának, hogy a temetésén zászló alatt vonuljanak föl. Arra is gondolt, hogy akik a messzi tanyákról jönnek el a temetésére, megszomjaznak. Ezért a gyász-ház pincéjében csapraüttetett egy hordó bort. Mikor már mindent elrendezett, belefekiidt a díszes, nagy diófakoporsóba és másnap holtan találták. *(Népszava, 1935. aug. 3.- kiemelések az eredetiben)*

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS!

A **Kerekegyházi Lokálpatrióták Egyesülete** pályázati felhívást tesz közzé

az egyesület logójának megtervezésére.

Csak Kerekegyházán élő és itt lakcímmel rendelkező lakosok nyújthatnak be pályaműveket!
Amatőr művészek és diákok pályamunkáira is számítunk a profi tervezők mellett.
A legjobb alkotás, alkotások felhasználásával tervező grafikus készíti majd el a végleges logó tervét, melyet az egyesület hivatalos logójaként kívánunk használni.

Részletes pályázati kiírás az egyesület honlapján érhető el: **www.lokalpatriotak.kerekegyhaza.net/**.

A benyújtott pályamunkák közül az első három helyezett díjazásban részesül!

Arcok a múltból...

Levente zenekar

A felvétel **1944** kora tavaszán készült a sportpályán. Háttérben a mai Dózsa és Hunyadi utca sarkának házai: **Zsikla ház,** amely a fénykép idején Reibli kocsma, valamint a **Kaldenekker ház.**

A Levente zenekar fényképen lévő személyei a következők:

Ülő sor: *Kalamen Sándor, Szabó Sándor, Gál Gyula, Gál István.*

Második (a padon ülő) sor: *Gyurkovics János, Bóta László, Hódi Ferenc karmester, Tóth Imre, Pencz Pál.* Harmadik (álló sor): *Juhász Árpád, Kaldenekker Gáspár, Juhász István, Benke Szabó Ferenc, Gulyás István, Furdan János, Gál László, Darabos János, Szabó János*

Alkalmi zenekar

A felvétel **1943**-ban készült a kecskeméti nagyállomáson, amikor a levente zenekarból alakult alkalmi együttes az 1921-ben született bevonuló kerekegyházi katonákat kísérte be a nagyállomásra.

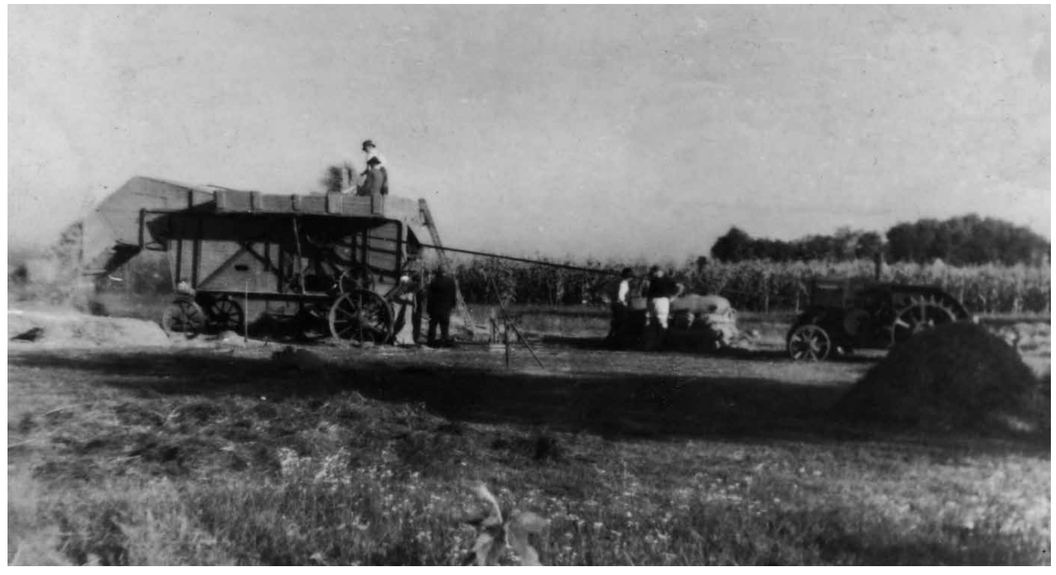
Elől: *Bóta László, Garzó János*
Hátsó sor: *Szabó Sándor, Gál László, Pencz Pál.*

Trepák Zoltán cséplőgépes „bandája” **1944**-ben.
Hátsó sor: *Borbély János, Boros Mihály, Bóta László, Kordik Ferenc, Tuska Ferenc.*
Középső sor: *Szélesi Mihály, Borbély Mihály, Kaszab Ferenc, Oberfrank Ambrus.*
Első sor: *Ismeretlen gazda, Bűn Ferenc, Újvári Mihály, ismeretlen, ismeretlen, Berkes Gergely.*

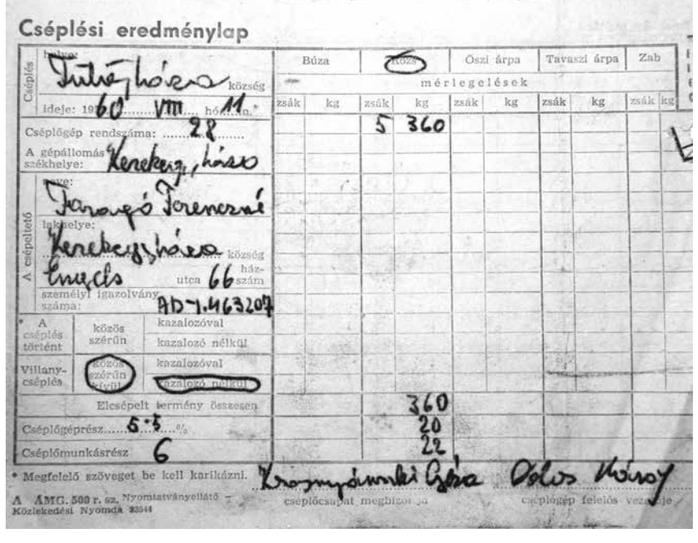
A banda munka közben

Lent:
Cséplés Fülöpházán gőzgéppel Faragó Ferencnél
A képen láthatóak: 1. *Ismeretlen férfi 2. Faragó Ferencné, Kollár Amália 3. Faragó Ferenc*

Cséplési eredménylap a 60-as évekből

Cséplési eredménylap

Község: Fülöpháza — ideje: 1960 VIII 11 — Cséplőgép rendszáma: 28 — A gépállomás székhelye: Kerekegyháza — Neve: Faragó Ferencné — lakhelye: Kerekegyháza község, Ence utca 66 házszám — személyi igazolvány száma: AD-7.463207

	Búza		Őszi árpa		Tavaszi árpa		Zab	
	mérlegelések							
	zsák	kg	zsák	kg	zsák	kg	zsák	kg
	5	360						

A cséplés történt: közös szérűn kazalozóval / közös szérűn kazalozó nélkül
Villanycséplés: közös szérűn kazalozóval / közös szérűn kazalozó nélkül

Elcsépelt termény összesen: 360
Cséplőgéprész: 5·5 %: 20
Cséplőmunkásrész: 6: 22

* Megfelelő szöveget be kell karikázni.

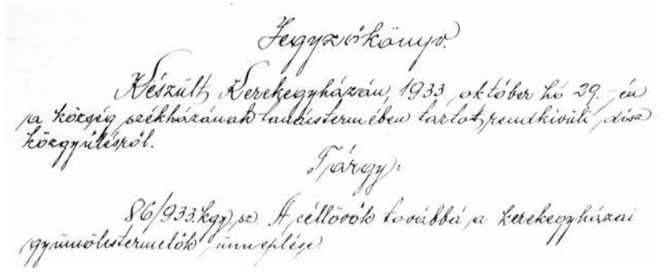
Kozmyánszki Géza — Oslos Károly

A ÁMG. 500 r. sz. Nyomtatványellátó – Közlekedési Nyomda 23544

Egyszer volt Kerekegyházán...

Az 1930-as évektől működött Kerekegyházán egy Polgári Lövész Egylet. Sajnálatos tény azonban, hogy eddig semmilyen iratot nem találtunk az egylet megalakulásáról. Pedig Kerekegyháza igazán büszke lehet korabeli lövészegyletére!

1933. október 29-én Kerekegyházán rendkívüli díszközgyűlés megtartására került sor. A díszközgyűlés tárgya: **„A céllövők továbbá a kerekegyházai gyümölcstermelők ünneplése”**(1)

Jegyzőkönyv.

Készült Kerekegyházán, 1933 október hó 29-én a község székházának tanácstermében tartott rendkívüli díszközgyűlésről.

Tárgy:

86/1933 kgy. sz. A céllövők továbbá a kerekegyházai gyümölcstermelők ünneplése.

A település elöljáróin, képviselőin, a nagyszámú helybéli közönségen kívül „Mint vendégek megjelentek a díszközgyűlésen: ***dr. Kelemen Kornél*** a kerület országgyűlési képviselője, úgy is mint az Országos Testnevelési Tanács Elnöke, ***dr. Pásztor Szilárd*** a „Függetlenség” című napilap főszerkesztője, ***Jószt Ferenc*** és ***Vámos Kálmán*** kecskeméti hírlapírók és ***Bán Tibor, Vasvári Miklós, Malecz István, Faragó Károly*** és ***Nagy Zoltán*** lövészek a Kerekegyházai Lövész Egylet díjazott lövészei.”

A díszközgyűlés ünnepi szónoka ***id. dr. Bedő Béla*** a következő szavakkal köszöntötte a megjelent lövészeket:

„Tisztelt díszközgyűlés! Kerekegyháza község a mai napon hármas ünnepet ünnepel. Éspedig először van szerencsém tisztelettel bejelenteni, hogy a helybeli Polgári Lövész Egylet öt tagja az országos céllövő versenyen a III. díjat nyerte – arany érmet – és fejenként 100-100 Pengő pénzjutalmat.

Midőn e nemes ifjúságot Baán Tibor leventeoktató kiképzésében és vezetésével megelőzte a nagy városokat és az ország összes községeit, annyi hírt, dicsőséget szereztek kis falunknak. A község nevében tisztelettel, szeretettel, hazafias örömmel üdvözöljük és köszönjük első sorban Baán Tibor oktatónak, továbbá a mögéje sorakozó ifjaknak: névszerint Vasvári Miklós, Nagy Zoltán, ifj. Malecz István és Faragó Károly lövész ifjaknak, hogy ennyi szeretettel, buzgalommal, iparkodással karolták fel e nemes sportot, s ez úton kiemelték község günket, annak dicsőséget szereztek.

Tisztelettel indítványozom nevüknek jegyzőkönyvben való megörökítését.”

A Kecskeméti Közlöny 1933. okt**óber 31-ei**(2) **számában a kerekegyházi díszközgyűlésről megjelent cikk szerint** *„Díszközgyűlésen és banketten ünnepelte Kerekegyháza szőlősgazdáit és lövészeit.”* A díszközgyűlést követően bankettet adtak az ünnepeltek tiszteletére.

A Kecskeméti Közlöny 1934. október 10-ei számának sport rovata a következőkről számolt be: *„A KEREKEGYHÁZI lövészek újabb sikere. A folyó hó 6-7-én megtartott országos lövész versenyen a kerekegyházi PLE kiváló csapata fényes eredményeket ért el. A csapatversenyben csak a 12. helyet foglalták el, mert három lövész idegen puskával volt kénytelen lőni. Az egyéni versenyekben az ország összes csapatai közül a legtöbb díjat nyerték, 2 arany, 4 ezüst és 13 bronzérmet és tiszteletdíjakat, ezenkívül Faragó Károly 200 és Baán Tibor 50 pengő pénzdíjat kapott. A kerekegyházi csapat általános elismerésben részesült az ország egyik legjobb csapatának minősítve.”*(3)

Sajnos korabeli fotó nem áll rendelkezésre lövészeinkről, azonban a Kecskeméti Közlöny 1934. október 14-ei számában egy jó szemű és ügyes kezű karikaturista megörökítette a kerekegyházi céllövőket(4) :

1934. október 14 — KECSKEMÉTI KÖZLÖNY — 9

Akikről minden másnap olvasunk

a Közlöny sportrovatában. — Král Ervin karikaturái a híres kerekegyházi céllövőkről.

Ficzek János. Nagy Zoltán. Malecz István. Bán Tibor. Vasváry Miklós. Faragó Károly. Mudrony Endre.

A következő évben a **Kecskeméti Közlöny 1935. október 23-ai számának sportrovata ismét a kerekegyházi lövészek sikeréről számolt be:** *„A Testnevelési Tanács és a Céllövő Szövetség f. hó 18-20-án rendezte az országos P.L.E. lövészbajnokságokat Budapesten. 107 csapat vett részt s Kerekegyhá-*

za ötös csapata II. helyezést ért el és 1.000 pengő készpénzt nyert, kiváló jó, 1373 pont eredménnyel s csak 6 ponttal maradt el a debreceni bajnokcsapattól. Az egyéniben Baán Tibor 285 ponttal országos bajnok lett, 1.000 pengő díjat nyert, ugyancsak első lett a minősített lövészek I. osztályú versenyszámában 500 pengő nyereménnyel. Helyezést ért el még Kerekegyházáról Vasvári Miklós is és az OTT tiszteletdíját nyerte. A hadipuskaversenyben első alkalommal indult s 19-ik lett Kerekegyháza."[5]

Ezt követően 1935. november 15-én 76/1935. kgy. szám(6) alatt a kerekegyházi közgyűlés ismét napirendre tűzte lövészeink ünneplését. *„76/1935 kgy.sz. Véghatározat. A képviselő testület egyhangú határozattal kimondja, hogy Baán Tibor orsz. lövészbajnoknak a Kerekegyházai Polgári Lövészegylet fejlesztése, felvirágoztatása érdekében kifejtett eredményes működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. A lövész csapattal elért erkölcsi és anyagi sikereit jegyzőkönyvileg megörökíti. Bízik abban a képviselőtestület, hogy eredményes munkáját továbbra is változatlanul és lankadatlan munkakedvvel folytatja mind az ideig, amíg lövészcsapatával az első helyet el nem éri és az országos lövészzászlót a községnek el nem hozza."*

1936-ban sem a közgyűlési anyagokban, sem a Kecskeméti Közlöny hasábjain a kerekegyházi lövészekkel kapcsolatosan bejegyzést nem találtunk.

Kedves Olvasó!

Ha a kerekegyházi lövészekkel kapcsolatosan olyan információkkal, dokumentumokkal, esetleg fényképekkel vagy talán korabeli érmekkel, oklevelekkel rendelkeznek, amit szívesen megosztanának velünk, és rajtunk keresztül Kerekegyháza lakosságával, valamint honlapunkon keresztül a nagyobb nyilvánossággal is, kérem, hogy azt valamelyik elérhetőségünkön jelezni szíveskedjenek.

A megjelent cikkel kapcsolatosan bővebb információk honlapunkon **http://www.lokalpatriotak.kerekegyhaza.net/** címen érhetők el.

Forrás:

[1] Magyar Nemzeti Levéltár Bács-Kiskun Megyei Levéltára V. 348. Kerekegyháza nagyközség iratai. Képviselőtestületi jegyzőkönyvek 9. kötet. 86/933. kgy jkv.

[2] Kecskeméti Közlöny, 1933.okt. 31. 2. o.

[3] Kecskeméti Közlöny, 1934. okt. 10. 4. o.

[4] Kecskeméti Közlöny, 1934. okt. 14. 9. o.

[5] Kecskeméti Közlöny, 1935. okt. 23. 4. o.

[6] Magyar Nemzeti Levéltár Bács-Kiskun Megyei Levéltára V. 348. Kerekegyháza nagyközség iratai. Képviselőtestületi jegyzőkönyvek 9. kötet. 76/935. kgy jkv.

Értesítések, tájékoztatások

A Nagy háború (I. világháború) kitörésének 100 éves évfordulójáról ebben az évben emlékezünk meg.

Az évfordulóhoz kapcsolódóan egyesületünk **KIÁLLÍTÁST kíván rendezni 2014. november 06-án 18,00 órai** kezdettel a helyi Művelődési Házban.

Kérjük olvasóinkat, hogy ha valakinek a tulajdonában található **obsitkönyv, fénykép, levelezőlap, napló, naplótöredék** vagy más, **az I. vh.-hoz kapcsolódó tárgy,** és szeretné, hogy a kiállításon szerepeljen, jelezze valamelyik elérhetőségünkön **2014. október 25-éig.**

Várjuk azok jelentkezését is, akik ehhez kapcsolódó családi történeteiket osztanák meg velünk, s rajtunk keresztül a nyilvánossággal.

Közreműködésüket előre is köszönjük!

Kerekegyházi Lokálpatrióták Egyesülete

Tájékoztatjuk a Tisztelt Lakosságot, hogy egyesületünk gyűjtőmunkába kezdett arra vonatkozóan, hogy **Kerekegyházán a két világháború között milyen szolgáltatások voltak elérhetők, ki milyen ipari tevékenységet folytatott, hol voltak a műhelyek, üzletek.** E lista már nagyobbrészt kész, és honlapunkon elérhető! Kérjük, hogy aki e listát kiegészíteni vagy pontosítani tudja, esetleg rendelkezik ehhez kapcsolódóan fényképekkel, azt valamelyik elérhetőségünkön szíveskedjen jelezni.

A 20-as, 30-as évek Kerekegyháza polgárosodásának fénykora volt és érdekes látni azt, ahogyan a jellemzően mezőgazdasági tevékenység mellett milyen iparos tevékenységek voltak elérhetők a lakosok számára. Ez meghatározta az itt élők közérzetét is.

A későbbiek során a gyűjtést a '60-70-es évekre is kiterjesztjük, ezért erre az időszakra vonatkozó információikat, fényképeiket is szeretettel várjuk. A jelenlegi szolgáltatókkal, szolgáltatásokkal kapcsolatban felmerült igényeket szeretnénk kielégíteni azzal, hogy minden lakásba ingyenesen eljutó kiadványt szerkesztünk, ezzel is segítve a helyi vállalkozók ismertté tételét, valamint a különböző szolgáltatást keresők gyorsabb eligazodását is.

Várjuk valamely elérhetőségünkön azok jelentkezését, akik e kiadványban szerepelni kívánnak!

Szerk.